

Państwo polskie stworzone przez Piastów było jednym z najpóźniej powstałych w Europie Środkowej a jednocześnie jednym z nielicznych państw słowiańskich, które zaskakująco szybko zajęło bardzo ważne miejsce w strukturach władzy tej części kontynentu. Okoliczności powstania władztwa Piastów są okryte mrokiem z powodu bardzo małej ilości źródeł historycznych. Oprócz stale powtarzanych interpretacji informacji pochodzących z kronik niemieckich, mamy do dyspozycji materiały archeologiczne, bez których nasza wiedza byłaby jeszcze mniejsza. Studia nad grodami i ceramiką całkowicie dominują w badaniach, natomiast inna kategoria zabytków, bardzo licznych, mianowicie skarbów srebrnych składających się z monet i ozdób, została dotychczas zbadana jednostronnie, jedynie przez numizmatyków. Elementem skarbów, niesłychanie bogatym, są ozdoby, głównie pochodzenia zachodniosłowiańskiego, które tylko w ograniczonym stopniu przyciągnęły uwagę badaczy. Jest to błędne podejście, wynikające zapewne z uznania ozdób za nieistotne przedmioty, mające co prawda znaczenie ekonomiczne, ale dla nauki nie stanowiące interesującego materiału badawczego. W rzeczywistości to ozdoby pozwalają nam na poznanie panujących we wczesnych społeczeństwach ideologii, uznawanych wówczas pojęć religijno-magicznych, rozmiaru i rodzaju kontaktów z innymi państwami. Dokonane ostatnio studia wikingich ozdób ze skarbów skandynawskich pokazały, jak ogromną wiedzę o całej epoce można zdobyć poprzez te źródła materialne. Naszym celem jest wykonanie podobnych badań. Pierwszym krokiem będą badania technologiczne zachodniosłowiańskich ozdób mających charakterystyczną dekorację wykonaną z granulacji (małych kuleczek) i filigranu (cienkich drucików). Jedną z ważniejszych technologii do zbadania jest sposób mocowania tych wszystkich elementów. Wstępne badania wykazały używanie przez słowiańskich złotników specjalnego procesu spajania (zwanego u różnych autorów złotoklejem, lutem chemicznym, lutowaniem koloidalnym), który należał do jednych z najstarszych zdobyczy technologicznych ludzkości. Analizy nowoczesnymi metodami wykażą skład oraz funkcje owej specyficznej spoiny. Badania ozdób pozwolą na wprowadzenie do historii sztuki i europejskiej kultury materialnej tradycji słowiańskiej, która dotychczas nie została, przez brak odpowiednich studiów, zaprezentowana światowej nauce.